

Студентам, які допустили помилки, пропонується усно відповісти на запитання: «Чому вибрана відповідь не правильна?» або «Наведіть докази на користь правильного варіанту». Робота над невірними відповідями, їх усвідомлення, знайдення помилкової ланки в ланцюгу розумових дій значно зменшують ймовірність запам'ятовування помилкових знань та «витіснення» правильних відповідей. Також, таким чином викорінюється практика «вгадування» студентом правильного рішення в тесті або задачі.

Висновки. Процес тематичного виконання тестових завдань, ретельно продуманих та відібраних на основі попереднього випробування, сприяє вдосконаленню, поглибленню, систематизації та активації засвоєння знань, сформульованих умінь, закріпленню набутих навичок клінічного мислення. Крім того, виконання таких завдань забезпечує формування творчого та свідомого ставлення студентів до навчання, до опанування професійних навичок, виховання у студентів звички працювати регулярно, цілеспрямовано, а також допомагає створити серед сту-

дентів атмосферу змагання, здорової конкуренції, зацікавленості у досягненні високих показників у навчанні.

Таким чином, тестовий контроль виступає адекватною формою контролю знань студентів, оскільки по-перше, націлює студентів на виконання дій, по-друге узагальнює і впорядковує вивчене.

Література

1. Габова О.В. Тестирование – одна из форм диагностики и проверки успешности обучения / Габова О.В., Русаков А.А. // Педагогическая информатика. – 2005. – № 3. – С. 13–17.

2. Коваленко О.Е. Тестові завдання як засіб діагностування студентів / О.Е. Коваленко, Є.В. Шматов, І.А. Шисенко // Проблеми освіти: наук.-метод. зб. – 2001. – Вип. 26. – С.33–40.

3. Якушев В.А. Обучение как процесс управления: психологические аспекты. – Л. – Изд-во Ленингр.ун-та, 1988. – 134 с.

УДК 61:001:378-057.87

СУЧАСНА МЕДИЧНА НАУКА ОЧИМА СТУДЕНТІВ

В. І. Похилько, С. М. Цвіренко, Г. М. Траверсе, Ю. І. Чернявська, Н. С. Артёмова
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

MODERN MEDICAL SCIENCE FROM THE STANDPOINT OF STUDENTS

V. I. Pohylko, S. M. Tsvirenko, G. M. Traverse, Yu. I. Cherniavska, N. S. Artiomova
Higher educational institution of Ukraine «Ukrainian Medical Stomatological Academy»

В статті наведено аналіз результатів анкетування студентів-медиків стосовно їх ставлення до науки, оцінки рівня розвитку науки в Україні, характеристики складових іміджу науки, бачення можливих змін, загальних принципів наукової роботи студентів. Всі респонденти вказали важливість науки для суспільства, та необхідність зміни ставлення до науки в державі на сучасному етапі. Аналіз відповідей показав, що студенти мають чіткі характеристики предметного і соціального іміджу науки та особистісних рис сучасного науковця. Нажаль, престиж професії вченого вони схильні оцінювати як невисокий.

The article contains the analysis of medical students survey about their attitudes to science, assessing the level of the science development in Ukraine, the characteristics of the science image components, visions of possible changes, general principles of student's scientific work. All the respondents indicated the importance of science to society and the need to change the attitudes to science in our country today. Analysis of the responses showed that students had clear characteristics of objective and social science image and personality traits of the modern scientist. Unfortunately, they tend to evaluate the prestige of the scientist as low.

На сьогоднішній день розвиток науки є одним з основних показників розвитку суспільства. Існують три основні концепції науки у суспільстві: наука як сукупність найбільш об'єктивних знання; наука як діяльність; наука як соціальний інститут, який формує спеціалістів у всіх галузях [1, 2]. Сучасна наука являє собою органічну єдність цих трьох складових. Основним завданням навчання у вищій школі є не просто передача знань, а створення сприятливих умов для їх творчого переосмислення, що є підґрунтям для зародження нових наукових ідей. Діяльність викладача ВНЗ також передбачає здійснення наукової діяльності, оскільки саме її результати, викладені у фахових наукових виданнях, є передумовою одержання наукового ступеня та вченого звання. Ставлення студентів до науки в цілому та до наукової діяльності, як можливої сфери самореалізації, є психологічною основою мотивації вибору кар'єри науковця. Саме студенти є базою для поповнення науки новими поколіннями вчених.

Метою нашого дослідження було вивчення ставлення студентів до сучасної української науки та аналіз складових іміджу науки очима студентів.

Об'єктом дослідження нами вибрані 40 студентів 5–6 курсів медичного факультету № 2 ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія». Предметом дослідження було вивчення ставлення студентів до науки в Україні, аналіз іміджу науки в студентському середовищі. На нашу думку студенти старших курсів повинні позитивно ставитися до науки, мати чітку уяву про принципи організації наукового процесу в медицині, роль науки в розвитку медичної галузі та суспільства в цілому. Нами проведено добровільне анонімне анкетування з використанням відкритих та закритих питань. Запропонована анкета складалася з 10 питань стосовно ставлення студентів до науки, оцінки рівня розвитку науки в Україні, характеристики складових іміджу науки, бачення можливих змін, принципів та організації наукової роботи студентів у

ВНЗ. Аналіз відповідей проводили об'єднуючи однотипні відповіді та розраховуючи їх відсоткову частку від усіх опитаних респондентів.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз відповідей на питання: «Чи добре розвинена медична наука в Україні?», показав, що 80 % студентів вважає – «не добре» і 20 % – «задовільно». 100 % респондентів відповіли, що на сучасному етапі розвитку ставлення до науки в державі потребує змін. Оцінюючи стан вітчизняної науки, відповіді розподілилися так: на суттєве відставання її від світового рівня вказують 37,5 % респондентів, як відповідність її рівня світовому визнає – 12,5 %. А на питання: «Чи має Україна шанс підвищити рівень наукових досягнень в майбутньому?», – 97,5 % опитаних студентів відповідає ствердно.

Значущим фактором, що визначає формування іміджу науки є джерело інформації про фахові наукові досягнення [2]. Для 50 % респондентів має значення особисте ознайомлення респондента з науковою інформацією. На нашу думку, це є закономірним, оскільки більшість викладачів у ВНЗ використовують дані сучасних наукових досягнень в педагогічному процесі і спілкуванням між викладачем і студентом дозволяє зацікавити студентів наукою.

На запитання «Кого із вітчизняних медиків-науковців із світовим визнанням знають студенти і в яких галузях медицини їх досягнення?», відповіді були невтішними. Нажаль, студенти називали лише імена вчених з минулих століть. Жоден з респондентів не знає науковців сучасності. Тому ми вважаємо за доцільне при вивченні дисциплін акцентували увагу студентів на новітніх наукових досягненнях.

30 % респондентів зазначили, що мають власний досвід наукової роботи в наукових студентських гуртках. Але більшість студентів вказали, що протягом навчання займалися в гуртках на різних кафедрах, відповідно до предметів, які вивчалися на різних курсах. Лише 5 % респондентів зазначили, що протягом кількох навчальних років відвідували гурток на одній кафедрі. Напевно, це можна пояснити пошуком наукового чи фахового напрямку діяльності, оскільки у більшості студентів світогляд стосовно певної спеціальності формується протягом навчання у ВНЗ. Хоча не можна виключити і заняття студентів у науковому гуртку з метою покращення оцінки з певної дисципліни. Всі опитані респонденти відмітили, що цікавляться інформацією про медичну науку в засобах масової інформації, фахових періодичних виданнях. 100 % опитаних студентів відвідували наукові медичні конференції, які проводилися у ВНЗ. 20 % приймали участь з доповідями у студентських наукових конференціях.

Аналіз характеристик предметного іміджу науки, зазначених студентами, показав такі результати: 100 % опитаних вважає, що досягнення вітчизняних учених мають практичну цінність для медицини. Економічно ефективною вітчизняну медичну науку вважає 70 % студентів, актуальною – 57,5 % студентів, теоретичне значення медичної науки зазначає 60 % респондентів, перспективність – 50 %. Таким чином, найбільш значущим фактором більшість студентів вважає саме практичну цінність наукових результатів. Це добре узгоджується з домінуючою в даний

час споживчої позицією суспільства по відношенню до науки, яка передбачає її оцінку як прагматичної цінності. Всі опитані студенти вважають, що результативність наукових розробок залежить від повноцінного фінансування і наявності сучасного обладнання.

Серед факторів соціального іміджу науки нами були запропоновані такі: «просвіта», «прогрес», «вирішення соціальних проблем», «необхідність науки», «робота за кордоном», «зв'язок науки і практики», «авторитет науки в суспільстві». Аналіз анкетування дозволяє говорити про домінування фактору «необхідність науки». Саме так зазначили 100 % респондентів. Вони вважають, що думка вчених є важливою для суспільства. Наукову діяльність, як спосіб отримати роботу за кордоном розглядає 77,5 % студентів. Значення науки для просвіти та прогресу вбачає 70 % опитаних, зв'язок науки і практики – 65 %, авторитет науки в суспільстві – лише 37,5 %. Всі опитані студенти вважають, що сучасна медицина повинна базуватися лише на новітніх наукових дослідженнях і мати екологічну спрямованість.

Аналіз відповідей стосовно персонального іміджу вченого показав такі результати: всі респонденти вважають, що сучасний науковець – це професіонал і його досягнення визнають не лише в нашій країні. Питання, яке стосувалося бачення студентами віку сучасного науковця мало такі відповіді: 50 % студентів вважає найкращим вік до 40 років, 35 % – 40–50 років, 15 % – старше 50 років. На нашу думку це свідчить про те, що у процесі вибору професійного шляху студенти орієнтуються на близьких за віком професіоналів і психологічно готові наслідувати їх приклад. Запропоновані в анкеті такі риси іміджу науковця, як «талант», «ентузіазм ученого», «відданість справі» взагалі не були відмічені, як характеристики сучасного вченого. Відомого вченого готові визнати втіленням успішної людини в українському суспільстві лише 25 % опитаних. Цікавими, на нашу думку, виявилися відповіді на запитання: «Чи бажають випускники після закінчення ВНЗ займатися наукою?». Ствердно відповіли лише 10 % респондентів. Це свідчить про те, що не підкріплена високою заробітною платнею діяльність є не надто популярною в українському суспільстві.

Таким чином, проведене анкетування свідчить про те, що студенти старших курсів медичного вузу не байдужі до стану науки в нашій державі, цікавляться науковими досягненнями, мають чіткі характеристики предметного і соціального іміджу науки та особистісних рис сучасного науковця. Нажаль, престиж професії вченого вони схильні оцінювати як невисокий. Виділення критеріїв оцінки сучасної науки, параметрів її іміджу може сприяти побудові системи підготовки в вузах майбутніх науковців.

Література

1. Володарская Е.А. Основные направления и перспективы изучения имиджа науки в современном обществе // Наука та наукознавство. – 2007. – С. 70–81.
2. Пилипенко В. Академічна наука в дзеркалі соціології / В. Пилипенко // Українське суспільство 1992–2008. Соціологічний моніторинг / [ред. В. Ворона, М. Шульга]. – К.: Інститут соціології НАНУ, 2008. – С. 242–247.